

גזרות השבת

גליון מס' 815

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

אחראי מערכת

הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע

אמור – "מסכת אבות פרק ב'

עורך

הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

גברא רבה

וספרתם לכם... עד ממחרת השבת השביעית
תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה' (ויקרא יב ב)

חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה: ביום החמישים תקריבו. ואומר אני, זה מדרשו אבל פשוטו עד ממחרת השבת השביעית שהוא יום חמשים תספרו, ומקרא מפורש הוא... (יש"י)

ובזה ביקש רש"י ליישב מדוע אנו סופרים ארבעים ותשעה ימים ולא חמשים יום כציווי הכתוב. ועיין בתוס' (מנחה סה, ב ד"ה כתוב) מ"ש ליישב בזה. וע"ע ברא"ש (סוף פרק ערבי פסחים סימן מ) שדחה את תירוצי התוס', וכתב ליישב באופן אחר, עי"ש.

ומקדמת דנא שמעתי בזה רמז מתוך בשם הרבי מאוסטרצ'וב זצ"ל, אשר באחד מפגישותיו עם הגר"ח עוזר זצ"ל דן עמו מי ראוי לתואר 'גברא רבה' אשר בו דיברה הגמ' (מכות כב, ב) 'כמה טפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה' (כמה טיפשים אותם אנשים שקמים בפני ס"ת ולא קמים בפני ת"ח). והנה הגמ' שם למדה כן, מהא דאמרה תורה לגבי מלקות 'ארבעים יכנו' (דברים כה, ג) ואילו חכמים העמידו אותם על שלוששים ותשע, ומכאן שגדול כוחם של ת"ח יותר משל תורה, עכת"ד הגמ' עי"ש. והעיר הרב, הרי מצינו כעין זה ממש לגבי מצות ספירת העומר, דאמרה תורה (ויקרא כב, טו-טז) 'מיום הביאכם את עומר התנופה... תספרו חמשים יום' ואילו חכמים העמידו אותם על ארבעים ותשעה ימים, וא"כ מדוע בחר הש"ס להוכיח כן ממצות המלקות ולא ממצות ספירת העומר. והשיב על כך, שרק ת"ח המוריד מכה מיהודי ראוי לתואר גברא רבה! ומעתה שוב לא יפלא מדוע זכה דוקא משה בתואר הנכסף 'ואת עלית על כולנה', בעבור הצלת הדור.

ואם יש את נפשך להוסיף ולהעמיק בזה, צא ולמד לדברי הגמ' (עבודה זרה מז, א) עה"פ (במדבר כא, ח) 'עשה לך שרף – עשה לך משלך', כלומר שהוצאות עשיית נחש השרף האמור לעצור את המגפה מעל בני – יהיו משלך, עי"ש. ויש להתבונן נוראות, הרי מקראות מפורשים הם (שם, ה-ח) שמגפת הנחשים פרצה על בני במדבר על דיבתם הרעה בה' ובמשה עבדו: 'ידבר העם באלוקים ובמשה... וישלח ה' בעם את הנחשים והשרפים וינשכו את העם... ויבוא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש... ויתפלל משה בעד העם. ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושים אותו על נס' וגו'. ויש לתמוה, מדוע היה צריך משה לשאת בהוצאות הצלת העם, וכי לא היה בידי העם כדי לממן נחש של נחושת עבור הצלתם מן המגפה. ברם אנו אין לנו אלא ללמוד מכאן, עד כמה נדרש מנהיג בישראל להפריד בין רגשותיו האישיים – להצלת צאן מרעיתו. חזו היתה גדולתו של משה רבינו ע"ה, אשר לא זו בלבד שמחל על פגיעתו וגם התפלל להצלת מי שפגעו בו, אלא שגם מימן מכיסו הפרטי את הוצאות הצלתם!

ומי לנו גדול כאהרון הכהן אשר הקדיש את מפעל חייו למען הכלל. וכה הם דברי המשנה באבות (א, יב): 'הלל אומר הוי מתלמידיו של אהרון – אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'. וידועים ומפורסמים הם דברי רבותינו במדרש אודות מנהגו של אהרון בהשכנת שלום בין איש לאשתו, ובין אדם לחבירו. ומשום כך בכו אותו 'כל בית ישראל' (במדבר כ, כט) – לרבות אנשים ונשים, לעומת משה אשר נאמר עליו (דברים לה, ח) 'ויבכו בני ישראל את משה'.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הבשרות"

דבר העורך

שפע רב בכל העולמות

יש נוסח יחי רצון לאחר ספירת העומר 'ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות' מבאר ה'בן לאשר' על פי דברי החוה מלובלין בשם תבע"ט לכל אומה יש תאוה ונמיה רעה מיוחדת, וטומאה זו היא סוד כוח החיות שלהם, אולם השורש העליון הוא תענוג רוחני קדוש משבעים שרים של מעלה המלאכים הממונים על שבעים אומות העולם, וסוד ספירת העומר הוא תיקון המידות כמו שכתוב בסידורים חסד גבורה וכו', שבכל יום מבטלים כוח טומאה שכנגד אומה אחת מאומות העולם, וחוזרת כוח התאוה להיות עונג רוחני קדוש עליון כבתחילה, חזו 'ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות' שע"ז ישראל נוטלים את השורש הרוחני הקדוש להתענג על ה' בשפע רב של ברכה וטובה ברוחניות ובגשמיות.

ברכת לבת אלון ואבונך

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מזרח לכתוב-שבע	12.5.19	13.5.19	14.5.19	15.5.19	16.5.19	17.5.19	18.5.19
עלות השחר	4:22	4:21	4:20	4:19	4:18	4:18	4:17
זמן סלידת חמילין	4:30	4:29	4:28	4:27	4:26	4:26	4:25
זריחה - הגן חמשה	5:53	5:52	5:52	5:51	5:51	5:50	5:49
מז"ק ק"ש לזית מביא	8:29	8:28	8:28	8:28	8:28	8:27	8:27
מז"ק ק"ש לחמץ וזמ"א	9:11	9:10	9:10	9:10	9:09	9:09	9:09
חצות יום לילה	12:37	12:37	12:37	12:32	12:37	12:37	12:37
מזח חולה	13:12	13:12	13:12	13:13	13:13	13:13	13:13
פולחן המזבח	18:20	18:21	18:21	18:22	18:22	18:23	18:23
סקיפה	19:30	19:30	19:31	19:32	19:32	19:33	19:34
צאת הכוכבים	19:46	19:47	19:47	19:48	19:49	19:50	19:50

ברכת הלבנה

החל ממוצש"ק פרשת "אמור".

סוף זמנה מוצש"ק פרשת "בהר" כל הלילה.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	אמור
הפטרה:	והכהנים הלויים
כניסת השבת:	19:08
יציאת השבת:	20:00
רבינו תם:	20:52

אורות הפרשה

'אמור ואמרת' גשמייות ורוחניות

דקדק רש"י מדוע כפל הפסוק פעמיים "אמור ואמרת", מבאר ה'ברכה משולשת' גם על התורה נאמר לשון "אמירה" פעמיים ובלשון רבים. 'אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתיים', דהיינו שהתורה יש בה עלייה כפולה שצריך לקיימה בשני אופנים בגשמייות וברוחניות, וזה שנאמר בהמשך הפסוק 'בעליל לארץ', היינו קיום באופן של ארץ גשמיית, 'מזוקק שבעתיים', היינו קיום באופן של זיכרון רוחניות, ומי שאינו יכול לקיים אלא רק אחד משני האופנים כמלאכי השרת שיכולים לקיימה רק ברוחניות, אין להם את הזכות לקבל את התורה, כדאיתא במסכת שבת אמר רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מה לילד אשה ביינו אמר להן בא לקבל את התורה, אמרו לפניו אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, 'מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים' אמר הקב"ה למשה החזר להן תשובה, אמר משה למלאכים מה כתיב בה 'לא תרצח לא תנאף לא תגנוב' האם קנאה יש בייניכם האם יצר הרע יש בייניכם, מיד הודו לו. והנה זה לעומת זה עשה האלוקים, רחמנא ליצלן יש גם בצד הטומאה נפילה כפולה בגשמייות וברוחניות, ועל זה כפל הפסוק פעמיים להזהיר "אמור ואמרת", כמ"ש המדרש עליונים על ידי שאין בהם יצר הרע דיים באמירה אחת רק על רוחניות, אבל התחתונים שיש בהם יצר הרע הלוואי ויעמדו בב' אמירות.

אהרן הכהן ומלאכי השרת

יש לדקדק למה נאמר 'אמור לבני אהרן', לכאורה היה צריך להזכיר בציווי גם את אהרן הכהן עצמו, והיה צריך לומר 'אמור לאהרן הכהן ולבניו', מדוע נאמר הציווי רק לבניו של אהרן, מבאר 'הצדיק מרעננה' ז"ע"א שבאמת הציווי היה אך ורק לבני אהרן ולא לאהרן עצמו, ויבאר בהקדם איתא בירושלמי במסכת יומא על כניסת הכהן הגדול לקודש הקודשים 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד', אמר רבי אבהו אפילו המלאכים שכתוב בהן 'ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד', ואם כן לכאורה אין אהרן הכהן כן נכנס והרי הוא עצמו אדם, אלא על כרחך יש לומר שאהרן הכהן התעלה במעלות עליונות ונשגבות בקדושה ובטהרה, עד שהעפיל לדרגה גבוהה אפילו יותר ממלאכי השרת, וממילא עליו לא שייך הציווי 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד'. ולפי זה יובן גם כאן שהציווי 'לנפש לא יטמא בעמיו', לא בא אלא רק על בני אהרן ולא על אהרן הכהן עצמו, כי רק בניו היו בדרגה הנצרכת לשמירה ולהזהרה של ב' אמירות, מה שאין כן אהרן הכהן עצמו שהגיע לפסגות גבוהות בקדושה וטהרה אינו נצרך לכל זה.

בשעת כעס הנשמה מסתלקת

'אמור אל הכהנים בני אהרן לנפש לא יטמא בעמיו', יש לדקדק הכהנים בני אהרן היה צריך לומר מקודם בני אהרן ואחר כך הכהנים, שכן הוא הסדר מקודם היו בני אהרן ואחר כך נעשו כהנים, מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן זצ"ל שבאמת הציווי הזה נאמר על כל אחד מישראל ולא רק על הכהנים שידבק עצמו בדרכו של אהרן הכהן להשכין שלום ולרדוף שלום, כדאיתא במסכת אבות הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, וכדאיתא במסכת יומא תנו רבנן מעשה בכהן גדול שיצא מבית המקדש במוצאי יום הכיפורים, והיו הולכים כל העם אחריו ללוותו בצאתו בשלום מן הקודש, בדרך פגשו העם לשמיעה ואבטליון שהיו מהלכים בדרך, פרשו כל העם ועזבו את הכהן הגדול והלכו אחרי שמעיה ואבטליון, רצו שמעיה ואבטליון לכבד את הכהן הגדול פנו אליו בלשון של כבוד וברכות, הכהן הגדול שנפגע מזה שעזבוהו העם השיב בכעס ובנימה של זילזול 'שלום לכם בני אומות העולם', כדאיתא במסכת גיטין ששמעיה ואבטליון היו בני גרים מבני בניו של סנחריב, ענו לו שמעיה ואבטליון הקב"ה אוהב גרים מבני אומות העולם דעבדין עובדא דאהרן שאוהבים שלום ורודפים שלום, אך לא את הכהן שאף על פי שהוא מזרעו של אהרן אבל אינו מתהלך ונוהג בדרכו של סבו אהרן, שבמקום להשיב להם שלום באהבה וחיבה על הכבוד שכיבדוהו, קינטרם ולעג להם בלשון גנאי, ולפי זה יובן גם כאן שנאמר הציווי 'לנפש לא יטמא בעמיו', לכל אחד מישראל ולא רק לכהנים, שלא יבוא לכלל כעס, כמ"ש בזוהר כל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו, שנאמר 'טורף נפשו באפו', 'לנפש לא יטמא' שלא יטמא את נפשו בזה שעל ידי הכעס תסתלק ממנו, וכהנים מרמזים על הכעס, כדאיתא במסכת בבא בתרא כהנים קפדנים הם, "בעמיו" היינו מלשון גחלים "עוממות" שכאשר בא לכלל כעס כיבה ועימעם את אור הנשמה שנסתלקה, כי נשאר בו רק חלק "הנפש", ועל כן איתא במסכת אבות רבי שמעון בן אלעזר אומר אל תרצה את חברך בשעת כעסו, כי אין את מי לרצות שנסתלקה הנשמה.

אורות הכשרות

וכמו כן, ראיתי למי שדקדק בכתוב האמור אחר פטירתו של משה: 'ויתמו ימי אבל משה' (דברים ס), ואילו באהרון לא מצאנו שתמו ימי אבלו, שכן חסרוננו של אהרון בחיי הקהילה הורגש בכל עת ובכל שעה, ולא תם. וכאמור כל זה הוא מן המפורסמות לכל בר בי רב, אולם בוא וראה עד היכן מגיעים פני הדברים. מצאתי כתוב, ששמונים אלף בחורי ישראל הלכו אחרי מיטתו של אהרון הכהן ע"ה. וכולם נקראו בשם 'אהרון', מפני שנולדו להורים אשר עמדו בפני גירושין, ואהרון החזירם זה לזה והשכין שלום בביתם. וכשנולד להם בן, קראוהו בשם 'אהרון', שהרי בזכותו הגיע בן זה לעולם, עכת"ה. ועתה בואו חשבון, הרי ימי שני חייו של אהרון היו מאה עשרים ושלוש שנים, שהם כ-ארבעים אלף ימים. נמצא לפי זה שבכל יום הספיק אהרון להציל לפחות שניים או שלושה בתים מגירושין! הרי לפנינו מפעל חיים של קודש הקודשים אהרון הכהן הגדול מאחיו. ומעתה הוראת הלל הזקן: 'הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום', היא מופלגת עד מאוד – לאין שיעור ואין ערוך.

ודע שלא תתכן מסירות נפש כה גדולה למען הפרט והכלל, בלא שקדם לה אהבה אמיתית ואין סופית – כאהבת עצמו ממש. וזהו למעשה יסוד כל התורה כולה, וכמו שדרש רבי עקיבא בתלמוד ירושלמי (שבת ס, ד): 'ואהבת לרעך כמוך זהו כלל גדול בתורה', ופשוט שכונתו בזה הוא, שמצוה זו היא 'היסוד' שעליו עומדת כל התורה כולה, שהרי יש לנו מצוות רבות נוספות – תרי"ג מצוות!

בעשר אצבעות עמלתי בתורה – ולא נהנתי מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה', כך העיד על עצמו מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצוק"ל. ובכל זאת ידוע עד כמה הוא נהנה ושמח – בשמחתם של אחרים, ובפרט של תלמידיו. ולעומת זאת, הצטער מאוד בצער הזולת. יום נישואיו של נאמן ביתו הרב יחזקאל אסחייק שליט"א, היה יום שמחתו של ראש הישיבה, שכן החתן היה מקורב אליו כבן. אך יודעי דבר מספרים, כי בחתונה עצמה היה ראש הישיבה עצוב מאוד וכמעט ולא רקד כלל. לשאלת תלמידו רבי מאיר הייזלר, מדוע אינו רוקד, הרי זו שמחה של ראש הישיבה. 'כן כן, השיב ראש הישיבה, אני יכול לרקוד. קשה לי לספר לך... היום בא אלי אברך וסיפר לי שהיום התברר סופית לאחר בדיקות שנערכו בבית חולים, שאין לו שום סיכוי להיות אב לילדים. כשקורה לי דבר כזה אני לא יכול לרקוד'!...

בברכת לילך וזכור

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

העלון מוקדש

לעילוי נשמת אימו

של כב' המרא דאתרא שליט"א

מרת אסתר בת מרים ז"ל

נלב"ע ט' אייר

יהי רצון שזכות לימוד התורה הקדושה
תהיה לעילוי נשמתה הזכה והטהורה

ת.נ.צ.ב.ה.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו
של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול
רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות משנייה בשרות

ש. האם עד אחד נאמן באיסורין מהתורה.

ת. עד אחד נאמן באיסורין מדאורייתא דכתיב "וספרה לה", שמתוך שנאמנת נדה לומר טהורה אני משמע שעד אחד נאמן באיסורין, כ"כ התוס' וכמה מרבתינו הראשונים. אך רש"י למד כן מהכתוב "ושחט את בן הבקר", שאוכלים הכהנים על פיו ששחט כדן. ובמקום אחר למד זאת "מסברא", שאם לא כן אין לך אדם אוכל משל חבירו ואין לך אדם סומך על אנשי ביתו.

ש. האם משפטי העדות חלים על עד אחד הנאמן באיסורין כגון שחזר בו או עד מפי עד ומפי כתבם וכו'.

ת. אמנם התורה האמינה לעד אחד באיסורין, אך לא בתורת "עדות" אלא מכח "בירור", והיינו שנתנה לו כח לברר את הספק כגון שאומר על החתיכה שהיא שומן ולא חלב. לפיכך אין משפטי העדות חלים עליו, ויכול להעיד גם על מה ששמע מפי עד אחר, וכן נאמן גם על פי כתבו, וכן א"צ חקירה ודרישה בב"ד, וכן יכול לחזור בו מדבריו.

ש. באלו אופנים עד אחד נאמן באיסורין.

ת. עד אחד נאמן אף באיסורין של תורה - הן להתיר והן לאסור, ובלבד שלא הוחזק האיסור. אבל כל שהוחזק האיסור אין עד אחד נאמן לסתור את החזקה, אלא אם כן היה הדבר ביזו לתקנו כגון שחיטה ומליחת הבשר וניקורו מן החלב והפרשת תרו"מ וטבילת כלים וכו'. וכמו כן נאמן להתיר אע"פ שהוחזק האיסור, במקום שאפשר לעמוד על בוריו גם בלעדי דבריו כגון שאמר לכהן בעל מום אתה או על מקוה שהוא חסר, מפני שהוא דבר שעתיד להתגלות ורחוק הוא שיעיד עליו שקר.

ש. האם עד אחד נאמן גם לאסור או רק להתיר.

ת. הואיל וכאמור אין עד אחד נאמן באיסורין בתורת "עדות", הרי שאינו נאמן לאסור דבר שהוחזק בהיתרו אשר צריך עדות גמורה כדי לאסורו, כגון שאמר לו נתנסך יין או נטמאו טהרותי והלה מכחישו.

ש. האם יכול אדם לאכול בבית חבירו גם מבלי שהוא יודע מה טיב הכשרות.

ת. רשאי כל אדם לאכול אצל חבירו גם מבלי שהוא יודע מה טיב הכשרות, ובלבד שהיה חבירו ירא שמים המקפיד על שמירת תורה ומצוות.

ציבור שוחרי התורה

מוזמן לשיעור הפרח של חרב הגדול הדרשן הנודע פה מפיק מרגליות

שלמה לוינשטיין

שליט"א

שיתקיים בעז"ה ביום ראשון ד' אייר תשע"ט

(12.5.19) בשעה 20:30

בישיבת "נתיב השבים" שבזי 17 באר שבע

"בד"ץ מהדרין"

הרבנות הראשית באר-שבע
מחלקת "כשרות מהדרין"
בראשות כב' המרא דאתרא הרב"ג יהודה דרעי שליט"א

הוסרה השגחה "מהדרין" ועבר להשגחת "רבנות רנולה"

מסעדת "בית הבשר" רח' הנגרים 14 ב"ש
בברכה, מחלקת "כשרות מהדרין" שע"י הרבנות הראשית באר-שבע

"בד"ץ מהדרין"

הרבנות הראשית באר-שבע
מחלקת "כשרות מהדרין"
בראשות כב' המרא דאתרא הרב"ג יהודה דרעי שליט"א

הודעה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו
למעגל "הכשרות מהדרין" שע"י "בד"ץ מהדרין" ב"ש

"מאפה דולב" רח' מבצע קדם 19, ב"ש

"מלוח מתוק" רח' קק"ל 14, ב"ש

בברכה, מחלקת כשרות מהדרין שע"י הרבנות באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

בשורה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו
למעגל "הכשרות הרגילה" שע"י "הרבנות" ב"ש

"עולם של מתוקים" רח' יוחנן הורקנוס 49

"דרים רול" גלידה פרווה לאירועים

רח' איזנדר חמדה וצבי 42

"מלכת המטבח" בר פירות סושי וקינוחים

רח' יריחו 2

"הולמ" בר פירות סושי ומתוקים - רח' גורדון 6

"סיט סויט" בר מתוקים - רח' קפריסין שכ' ה'

"קבינה מזון מהיר" - תחנה מרכזית

"פפה ליאון" - שד' יצחק רגר 55

"בורגרים" רח' יוהנה ז'בוטינסקי 26 נווה זאב

"פוד מרקט" - רח' טבנקין 76

"מזנון מקיף ו'" - רח' בת אל 6

בברכה

מחלקת כשרות שע"י הרבנות באר-שבע

ללאחר החופה הוציא רבי משה-לייב את כל המזון שהיה בעגלתו, וכל הנוכחים הסבו לסעודת-מצווה כדי המלך. השמחה התעצמה והלכה מרגע לרגע.

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימני ז"ל

**יש לדרוש תעודת כשרות בתוקף
וכן לדרוש אישור מכירת חמץ תשע"ט.**

